

## طرح درس

۱. عنوان درس: متون حکمت متعالیه

۲. شماره درس: ۴۱۰۳۱۵۰

۳. تعریف: برای رجوع به سنت حکمت متعالیه سه کتاب *الشواهد الربوبیه*، *شرح منظومه* و *نهایه الحکمه* به عنوان گزینه‌های بدیل پیش روی ما قرار دارند. *الشواهد* از آثار متأخر صدر است که در آن کوشیده سرفصل‌های نظام حکمت خود را به شکلی موجز روایت نماید. *شرح منظومه*، تألیف حاجی سبزواری، اثری تعلیمی است که تا پیش از انتشار *نهایه الحکمه*، به عنوان منبع درسی در ایران رایج بوده است. در این درس، مبنای خود را کتاب *نهایه الحکمه* قرار می‌دهیم. این کتاب به قصد تلخیص *اسفار ملاصدرا* نوشته شده و در بسیاری موارد، عیناً عبارات صدرا را نقل نموده است؛ از این رو منبعی فشرده برای آشنایی با نظام حکمت صدرایی است. دلیل ترجیح *نهایه الحکمه* بر گزینه‌های دیگر، وجود شروح و تعلیقات فراوان بر آن است. تمرکز این درس بر مقدمه و مراحل اول تا پنجم کتاب *نهایه الحکمه* است. مقدمه این کتاب شامل بحثی موجز در شناخت فلسفه اولی است و مراحل بعدی به امور عامه مابعدالطبیعه از قبیل احکام وجود و ماهیت می‌پردازند. متن روان کتاب، این فرصت را می‌دهد تا بدون درگیر شدن در پیچیدگی‌های بعضاً زائد زبانی، فرصتی برای آموختن مفاهیم اساسی حکمت متعالیه فراهم شود. در این درس به فراخور مباحث و متناسب با سرفصل‌های کتاب *نهایه الحکمه*، فقراتی مرتبط از *اسفار اربعه* و *الشواهد الربوبیه* مورد بحث قرار خواهد گرفت.

۴. منابع

طباطبائی، محمدحسین (۱۳۸۵). *نهایه الحکمه*، تصحیح و تعلیق غلامرضا فیاضی. قم: انتشارات سمت و مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی.

شیرازی، محمد بن ابراهیم صدرالدین (۱۹۸۱). *الحکمه المتعالیه فی الاسفار العقلیه الأربعة* (المجلد الاول). بیروت: دار احیاء التراث العربی.

شیرازی، محمد بن ابراهیم صدرالدین (۱۳۸۲). *الشواهد الربوبیه فی المناهج السلوکیه*، تصحیح سید مصطفی محقق داماد. تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا.

عبودیت، عبدالرسول (۱۳۸۵). *نظام حکمت صدرائی* (جلد اول). تهران: انتشارات سمت و قم: مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی.

فیاضی، غلامرضا (۱۳۸۷). چیستی و هستی در مکتب صدرایی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. اهداف: هدف از این درس آشنایی با مفاهیم نظام حکمت صدرایی با رجوع به متون اصلی این سنت است.

۶. تعهدات دانشجوی: حضور و مشارکت فعال در کلاس + تحویل تکالیف

۷. پیش‌نیازها\*: آشنایی اولیه با تاریخ فلسفه اسلامی و زبان عربی

۸. شیوه محاسبه نمره

عنوان	بارم	توضیح
امتحان پایان ترم	۱۳ نمره	
مشارکت در کلاس	۱ نمره	منظور از مشارکت در کلاس حضور منظم همراه با پاسخگویی فعالانه به سؤالات ضمن درس است.
تکالیف نوشتاری (۳ تکلیف)	۶ نمره	تکلیف نوشتاری این درس، متون ملاصدرا و مرتبط با مباحث کتاب <i>نهایه الحکمه</i> است. هدف اصلی در این تکالیف اولاً ترجمه فقرات مورد نظر و ثانیاً استنباط انتقادی و استدلالی از آن است.

مصطفی زالی

استاد درس

تقويم آموزشی درس متون حکمت متعالیه

عنوان بحث	هفته / جلسه
مدخل نهایی الحکمة	اول
مدخل نهایی الحکمة	دوم
مدخل نهایی الحکمة	سوم
مرحلة اول نهایی الحکمة	چهارم
مرحلة اول نهایی الحکمة	پنجم
مرحلة اول نهایی الحکمة	ششم
مرحلة اول نهایی الحکمة	هفتم
مرحلة اول نهایی الحکمة	هشتم
مرحلة اول نهایی الحکمة	نهم
مرحلة اول نهایی الحکمة	دهم
مرحلة اول نهایی الحکمة	یازدهم
مرحلة اول نهایی الحکمة	دوازدهم
مرحلة دوم نهایی الحکمة	سیزدهم
مرحلة دوم نهایی الحکمة	چهاردهم
مرحلة دوم نهایی الحکمة	پانزدهم
مرحلة دوم نهایی الحکمة	شانزدهم
مرحلة سوم نهایی الحکمة	هفدهم
مرحلة سوم نهایی الحکمة	هجدهم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	نوزدهم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیستم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و یکم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و دوم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و سوم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و چهارم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و پنجم
مرحلة چهارم نهایی الحکمة	بیست و ششم
مرحلة پنجم نهایی الحکمة	بیست و هفتم
مرحلة پنجم نهایی الحکمة	بیست و هشتم
مرحلة پنجم نهایی الحکمة	بیست و نهم
مرحلة پنجم نهایی الحکمة	سیام